

1. — SABIK ZABIT HULÂSASI

Hesap Uzmanları Kurulu kurulmasına dair olan kanun kabul olundu.
Cuma günü toplanılmak üzere inikada son

verildi.

Başkanvekili
Sivas
Ş. Günaltay

Kâtip
İsparta
K. Turan

Kâtip
Erzincan
B. K. Çağlar

2. — HAVALE EDİLEN KÂĞITLAR

Teklifler

1. — İdare Heyetinin, Büyük Millet Meclisi 1944 yılı bütçesinde Millî Müdafaa bütçesine münakale yapılması hakkında kanun teklifi (2/64) (Bütçe Encümenine);

Mazbatalar

2. — Ankara'nın Bağlum köyünder Mustafaoğlu Ahmet Uygun ve Mahmudiye köyünden Salihoglu Mustafa Çetinkaya'nın ölüm cezasına çarptırılmaları hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adliye Encümeni mazbatasası (3/181) (Ruznameye);

3. — Askerî Memurlar Kanununun 4 neü maddesinin değiştirilmesi hakkındaki 3933 sayılı kanunun 1 nei maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı ve Millî Müdafaa Encümeni mazbatasası (1/409) (Ruznameye);

4. — Beypazarı kazasının Gelegra nahiyesine bağlı Oymağaç köyünden Velioglu Mustafa Aytekin'in ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adliye Encümeni mazbatasası (3/133) (Ruznameye);

5. — Devlet memurları aylıklarının birleştirilmesi ve denkleştirilmesi hakkındaki kanun

na ek 4644 sayılı kanuna bağlı 3 sayılı cetvelin Ziraat Bakanlığı kısmında değişiklik yapılmasına dair kanun tasarısı ve Bütçe Encümeni mazbatasası (1/383) (Ruznameye);

6. — Eylül : Kasım 1939 aylarına ait Sayıştay raporunun 3 neü fıkrası hakkında Divanı Muhasebat, Maliye ve Bütçe Encümenleri mazbataları (3/88) (Ruznameye);

7. — Kocaeli Milletvekili İbrahim Tolon'un, Bankalar ve Devlet müesseseleri memurları aylıklarının tevhit ve teadülü hakkındaki 3659 sayılı kanunun 3 neü maddesinin yorumlanmasına dair tavreri ve Bütçe Encümeni mazbatasası (4/32) (Ruznameye);

8. — Vakıf memba sularıyla orman ve zeytinliklerin işletilmesi hakkındaki 3913 sayılı kanuna ek kanun tasarısı ve Maliye ve Bütçe Encümenleri mazbataları (1/60) (Ruznameye);

9. — Yozgad Milletvekili Sırrı İçöz'ün, fevkalâde hallerin devamı müddetince memur ve müstahdemlere yapılacak yardım hakkındaki 4599 sayılı kanunun 16 nei maddesinin yorumlanmasına dair tavreri ve Bütçe Encümeni mazbatasası (4/34) (Ruznameye).

BİRİNCİ OTURUM

Açılma saati 15

BAŞKAN — Dr. M. Germen

KÂTIPLER : B. K. Çağlar (Erzincan), N. Baydar (Malatya).

BAŞKAN — Oturum açılmıştır.

3. — SEÇİMLER

1. — *Sayıştay'da açık bulunan Dördüncü Daire Başkanlığı için seçim yapılmasına dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi ve Bütçe, Divanı Muhasebat ve Maliye Encümenlerinden mürekkep Muhtelit Encümen mazbatasası (3/239) [1]*

[1] 57 sayılı basmayazı zaptın sonundadır.

BAŞKAN — Seçime başlamadan önce kura ile üç ayrııcı üye seçeceğiz: Cemal Kovalı (Tokad), Kâzım Aydar (İsparta), Dr. Sâada Emin Kâateiler (Manisa). Bu üç arkadaş ayrııcı üyediler.

Seçime Ankara seçim bölgesinden başlıyoruz. Oylarını kullanmıyanlar varsa lütfetsinler. Oy toplanması bitmiştir.

4. — GÖRÜŞÜLEN MADDELER

1. — *Millî Müdafaa Mükellefiyeti Kanununun 11 ve 19 ncu maddelerinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı ve Dahiliye ve Millî Müdafaa Encümenleri mazbataları (1/352)* [1]

BAŞKAN — Heyeti umumiyesi hakkında söz istiyen var mı? Maddelerin görüşülmesine geçilmesini oyunza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

3634 sayılı Millî Müdafaa Mükellefiyeti Kanununun 11, 17, ve 19 ncu maddelerinin değiştirilmesine dair kanun

MADDE 1. — Dahiliye Encümeninin birinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Madde 11. — Tevakkuf veya yürüyüş ve icamında konuş halinde bulunan askerî kıtalara memsup askerî kişiler ve erler ve bunlara ait hayvan, eşya ve malzeme askerî binaların mevcut olmaması veya kâfi gelmemesi halinde evvelce yazım sonucunda kabiliyeti tesbit edilmiş olan Devlete, özel idarelere, belediyelere, köylerin tüzel kişiliğine, vakfa, ortaklıklara ve derneklere ait binalı ve binasız gayrimenkullere ihtiyaca göre sıra ile vaziyet ve bunların da kâfi gelmemesi halinde boş olanlardan başlayarak ahaliye ait olanlara müracaat edilerek oralarda ibate ve muhafaza edilirler. Bu yerleşme ya sahiplerinin membaları gözönünde tutularak iskân namı altında veya bu şartlara uyulmuyarak ihtiyaç nispetinde ve yerlerinin istiap kabiliyetleri derecesine ve fakat yine içinde oturanlara oturma hakları muhafaza edilerek konaklama tarzında yapılır.

İskân ve konaklama, bina sahiplerine yatak, kap, kaçak vermek ödevini yüklemes.

İskân edilen yerlerde su ve elektrik gibi şeyler ücretli ise bunların ciheti askeriyece istihlak edilen miktarı ödenir.

İhtiyaç üzerine işgal edilen gayrimenkullerde de aynı suretle işlem yapılır.

Tavakkuf halinde geçici müfrez kıtalar ve münferit askerî kişiler şehirlerde, kasabalarda, köylerde ve münferit evlerde hep bu tarzda yerleştirilir.

Yukarıda yazılı hallerde bina sahiplerinin ekonomik çalışmaları bozulmaz. Tarlalardan sahiplerinin ve işletenlerin ekip biçeceği kadar kısmı işgal edilmez. Millî Müdafaa mükellefiyeti komisyonunca takdir edilecek fazla tarla kısmalarına da lüzum hâsıl olursa vaziyet edilir.

BAŞKAN — Söz istiyen var mı? Maddeyi oyunza sunuyorum. Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

[1] 58 sayılı basmayazı zaptın sonundadır.

Madde 17. — Askerî kıtaların iskân edildikleri veya konakladıkları binalı ve binasız gayrimenkullerde sebep oldukları bütün zararlardan Devlet sorumludur.

Sonradan uyumsuzluk mucip olmamak için mümkün olan hallerde gayrimenkullerin ne halde olduklarının kullanılmak üzere bırakılmış eşya mevcut ise hal ve niteliklerinin işgal eden kıtadan bir subay ile mal sahipleri veya temsilcileri tarafından işgalden evvel imza edilecek zabıt varakasıyla belirtilmesi ödevlidir. Bunun bir sureti komisyona, diğer bir sureti ilgili kişiye verilir.

BAŞKAN — Söz istiyen var mı? Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

Madde 19. — Binalı binasız gayrimenkullerin işgaline mukabil sahiplerine memleket rayicine göre takdir edilecek bir kira verilir. Aşağıdaki hallerde iskân ve konaklama parasızdır.

1. Seferberlik yapılan muntakalarda ve seferberlik süresince aynı kıtaların veya başka kıtaların aynı kimse nezdinde iskân edildikleri veya konakladıkları ceman beş gün,

2. Toplama mahalline giderek veya toplama mahallinde aynı veya başka başka kıtaların aynı kimse nezdinde iskânları veya konaklamaları hallerinde her ay için en çok üç gece.

3. Manevra yapan kıtaların iskânları veya konaklamaları hallerinde.

BAŞKAN — Söz isteyen var mı? Maddeyi oyunza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun yayın tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının birinci görüşmesi bitmiştir.

2. — *Posta Kanununun 1145 sayılı kanunla değiştirilmiş olan 34 ve 35 nci maddelerinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı ve Münakalat ve Bütçe Encümenleri mazbataları (1/375)* [1]

BAŞKAN — Tasarının tamamı hakkında söz isteyen var mı?

Maddelere geçilmesini oyunza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Maddelere geçilmesi kabul edilmiştir.

[1] 56 sayılı basmayazı zaptın sonundadır.

Posta Kanununun 1145 sayılı kanunla değiştirilmiş olan 34 ve 35 nci maddelerinin değiştirilmesine dair kanun

MADDE 1. — 26 Kasım 1339 tarihli ve 376 sayılı Posta Kanununun 23 Haziran 1927 tarihli ve 1145 sayılı kanunla değiştirilen 34 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

A) Taahhütlü yollanan bir maddenin kaybı halinde Posta İdaresince yollayana 10 lira tazminat verilir.

B) Değersiz bir posta kolisinin kaybolması, çalınması veya hasara uğraması halinde, Posta idaresince yollayana, kolinin postaya verildiği yerdeki ve zamandaki gerçek değeri ve hasar halinde, uğradığı zarar derecesi gözönüne alınarak :

- 5 kiloya kadar olan kolilerde (5 kilo dâhil) 10 lirayı,
 - 10 kiloya kadar olan kolilerde (10 kilo dâhil) 15 lirayı,
 - 20 kiloya kadar olan kolilerde (20 kilo dâhil) 20 lirayı,
 - 40 kiloya kadar olan kolilerde (40 kilo dâhil) 25 lirayı,
- geçmemek üzere tazminat verilir;

C) Değerli bir mektup ile, değerli bir kolinin kaybolması, çalınması veya hasara uğratılması halinde, konulmuş olan değeri geçmemek şartıyla hasar veya eksiklik derecesinde tazminat verilir.

Ancak, Posta idaresi, gönderilen mektup veya kolinin içindeki eşyanın postaya verildiği zaman konmuş olan değerden daha az değerde olduğunu ispat ederse bu eşyanın gerçek değerine göre tazminat verilir.

Kaybolan maddede kanun yollarıyla hükümsüzlendirilmesi mümkün olan kâğıtlar bulunuyorsa Posta idaresinin bu kâğıtları hükümsüzlendirmek yoluna gidilmesi için sahibinin bunlara koydurduğu değere kadar olan haklarını Posta idaresine bırakması lâzımdır.

D) Posta İdaresi yukarıda (B) ve (C) fıkralarında gösterilen tazminattan başka, değerlendirme ücreti dışında kalan pasta ücretlerini de geri verir.

E) Tazminat verdikten sonra bulunan maddeler, verilen tazminat geri alınarak sahibine

teslim olunur. Eksiklik, bozukluk hallerinde geri alınacak tazminat bu eksiklik ve bozukluk nispetlerinde azaltılır.

Maddenin bulunduğu, yazı ile haber verildiği tarihten başlayarak üç ay içinde ilgili gelip bunu almazsa bütün hakları Posta İdaresine geçer.

Şükadar ki, bulunan madde de bir eksiklik veya bozukluk bulunmaz ve buna değerinden fazla tazminat verilmiş bulunduğu anlaşılırsa Posta İdaresi genel hükümlere dayanarak bu fazlanın geri verilmesini ilgiliden isteyebilir.

BAŞKAN — Söz isteyen var mı? Maddeyi oyunza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Aynı kanunun 35 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Yukardaki maddede yazılı tazminatı istemeden ölenlerin bu isteme hakları 39 ncü maddede gösterilen süre içinde müracaatta bulunmak şartıyla mirasçılara geçer.

BAŞKAN — Söz isteyen var mı? Maddeyi oyunza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanun yayım tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Maddeyi oyunza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Bu kanunu Münaklâat Bakanı yürütür.

BAŞKAN — Maddeyi oyunza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarımın birinci görüşmesi bitmiştir. Sayıştayda açık bulunan Dördüncü Daire Başkanlığı için yapılan seçimin sonunu arz ediyorum:

274 üye seçime iştirak etmiştir. Refik Bakuy, 207, İhsan Erenli 67 oy almıştır. Seçimde nisap mevcut olduğuna göre 207 oyla Refik Bakuy seçilmiş bulunmaktadır. (Allah muvaffak etsin sesleri).

Pazartesi saat 15 te toplanılmak üzere oturuma son veriyorum.

Kapanma saati : 15, 31

S. Sayısı : 56

Posta kanununun 1145 sayılı kanunla değiştirilmiş olan 34 ve 35 nci maddelerinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı ve Münakalât ve Bütçe Encümenleri mazbataları (1/375)

T. C.

Başvekâlet

Muamelât Umum Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı: 71 - 262/6 - 3215

8 . XII . 1944

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

26 . XI . 1339 tarihli ve 376 sayılı Posta Kanununun 23 . VI . 1927 tarihli ve 1145 sayılı kanunla değiştirilmiş olan 34 ncü ve 35 nci maddelerinin değiştirilmesi hakkında Münakalât Vekilliğine hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 23 . XI . 1944 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihasının esbabı mucibesıyla birlikte sunulmuş olduğunu arz ederim.

Başvekil

Ş. Saracoğlu

Posta Kanununun muaddel 34 ncü ve 35 nci maddelerinin değiştirilmesine ait kanun lâyihasının mucip sebepleri

376 sayılı Posta Kanununun 1145 sayılı ve 23 Haziran 1927 tarihli kanunla değiştirilen 34 ncü ve 35 nci maddelerinde taahhütlü mektuplarla değer konmamış paketler için tesbit olunan 8 liralık tazminat haddinin bugünkü şartlara uymadığı ve sonradan bulunan müraseleler hakkında yapılacak muamele bu maddelerde gösterilmediği için bu iki maddenin değiştirilmesi lüzumlu görülmüştür.

Taahhütlü müraselât için yüksek miktarda tazminat kabul edilmesi yasaklığa rağmen bu nevi müraselât içinde para ve emsali kıymetli evrakın yollanmasına saik olmaktadır. Halbuki evrak postası müraselâtının taahhütlü olarak gönderilmesinden maksat bunların içlerinde kıymetli evrak bulunabilmesi için değil sadece muhabere kâğıtlarının mürselünileyhlerine teslimlerini tevsih ve ispat içindir. Bu itibarla taahhütlü mektuplar için evvelce kabul edilmiş olan 8 liralık tazminat haddinin 5 liraya indirilmesi muvafık olacaktır.

Tesbit edilen bu miktar yabancı memleketlerin posta idarelerince kabul edilmiş olan miktarlara nispetle orta bir derecede bulunmaktadır. Almanya, Belçika ve İsviçre'de tazminat miktarı kabul ettiğimiz miktardan yüksek, İtalya, Romanya ve Yunanistan'da ise daha aşağı bir haddedir.

Taahhütlü müraseleler için tesbit edilen bu 5 lira da maktu olmayıp âzami miktarı göstermektedir. Zıyaa uğrayan bir taahhütlü maddenin değerini bir lira olarak bildirecek mürsile ancak bu kadar tazminat verilmek icabeder.

Posta paketlerinde ise ücretler ağırlık derecelerine göre alındığı ve bir kiloluk paketle 30 - 40 kiloluk bir paketin ziyası ne mürsiller ne de posta idaresi için müsavi olmayacağı cihetle kıymetsiz paketlerin tazminatının, milletlerarası münasebetlerde olduğu gibi, ağırlık derecelerine ve hakiki

zarar ve ziyana nazaran tesbiti ve tazminatın 5 liradan 20 liraya kadar çıkarılması münasip olacaktır.

Diğer taraftan ziyaya uğradığı zanniyle tazminatı verilen müraselâtn herhangi bir suretle tekrar bulunması halinde bunların, verilen tazminat geri alınmak şartıyla, mürisllere verilmesi ve mürsil muayyen bir zaman zarfında almadığı takdirde posta idaresine intikali hakkında da kanunda bir hüküm bulunması lâzımgelmektedir. 34 ncü maddedeki değişiklik bu sebeplerle yapılmaktadır.

Yeni 35 nci maddenin metni de eski kanundaki hükümlerden biraz farklı bulunmaktadır. Mevcut hükümlere göre değer konmuş mektuplarla değerli ve değersiz posta paketlerinin tazminatını istemek ve almak hakkı vârislere intikal ettiği halde taahhütlü müraseleler için vârislerin tazminat istemeğe hakları yoktur. Medeni Kanunumuza göre, vefat edenlerin alacakları ve bütün hakları mirasçılara intikal ettiğinden taahhütlü müraselelerin tazminatını istemek hakkının da buna muvazi olarak vârislere geçeceğini kabul etmek zaruri görülmüştür.

Değer konmuş müraselelerin ziya veya hasarı halinde verilecek tazminat, bunlar için takdir edilmiş olan değer dahilinde kalmakta ve bu husustaki hüküm gerek mevcut kanunumuza ve gerek milletlerarası münasebetlerde tatbik olunan mukavele ve anlaşmalara uygun bulunmaktadır.

Münakalât Encümeni meclisi

T. B. M. M.
Münakalât Encümeni
Esas No. 1/375
Karar No. 6

28 . XII . 1944

Yüksek Reisliğe

26 Sontesrin 1339 tarihli ve 375 sayılı kanunun 23 Haziran 1927 tarih ve 1145 sayılı kanun ile değiştirilen 34 ve 35 nci maddelerinin değiştirilmesine dair kanun lâyihası, Posta Telgraf ve Telefon Umum Müdürü hazır olduğu halde Encümenimizde görüşüldü:

Gerek verilen izahlardan ve gerek Hükümetin gerekçelerinden anlaşıldı ki: P. T. T. İdaresinin, üstüne aldığı kamu hizmetini hem yeni ihtiyaçlara, hem milletlerarası usullere daha uygun bir duruma götürmek ve hem de kaybolup tazmin edildikten sonra bulunan eşya hakkında yapılacak muameleye dair kanunda yeter sarahat olmadığından bu eksiği tamamlamak gibi maksatlarla, bu proje teklif edilmiştir. Bu esas kabul edilerek maddelere geçilmiştir.

Birinci madde:

34 ncü maddenin ilk fıkrası ile istenen salâhiyet: esasen 376 numaralı Posta Kanununun 37 nci maddesine dayanarak kullanılmakta olduğu anlaşıldığından lüzumsuz görülmüş, çıkarılmıştır.

1 nci fıkra: Şimdiye kadar 8 lira olarak veril-

mekte olan tazminin (beş liraya kadar) şekline sokulması posta havaleleri ile yollanması gereken paraların, beşer, onar lira olarak mektup zarfları içinde yollanmağa doğru çoğalan bir hevesi önlemek kastıyla yapılmış bir teklif olduğu anlaşılmış ise de; bunu Devletin üstüne aldığı bu kamu hizmeti üzerindeki halk güvenini sarsıcı mânevi bir tesiri olacağı gibi, saklıyacağı maddî fayda hacminin de hiç denecek derecede az olacağı anlaşıldığından, 8 liranın (5 liraya kadar) indirilmesi yerine 10 liraya çıkarılması daha uygun görülmüştür.

2 nci fıkra: Evvelece kilo kaydı olmadan yalnız 8 lira olarak verilirken şimdi kilo arttığı nispette yükselici bir tazmin sistemi kurmak amacını güttüğü için Encümenimiz bunu takdirle karşılamıştır. Ancak şimdiye kadar 8 lira olarak verilen tazminlerin dereceli hale de sokulsa, 5 liradan başlaması yerine, hem birinci fıkra hakkındaki gerekçemize uygun olmak ve hem tatbik sırasında hesap kolaylığını sağlamak üzere 10, 15, 20, 25 lira olarak tesbiti daha faydalı görülmüştür.

3. nci fıkra : Gerek tatbik edilecekler ve gerek haklarında tatbik edilecekler için daha iyileştirilmesini sağlayacak şekilde yeniden yazılmıştır.

4. nci fıkra : Aynen kabul edilmiştir.

5. nci fıkra : Yukarıdaki fıkralara uygun olarak ve baştarafına (Kaybolupta tazmin edilmişken) kaydını da ilâve suretiyle yeniden yazılmıştır. Kabul edilen bu fıkralar, rakam yerine harflenmişlerdir.

Diğer maddeler aynen kabul edilmiştir.

Havalesi ve hile Bütçe Encümenine verilmek üzere Yüksek Reisiğe sunulur.

Münakalât En. Rs.	M. M.	Kâtip
Kütahya	Çoruh	Hatay
R. Peker	A. R. Erem	H. Tığaz

Aydın	Bursa	Edirne
Dr. R. İnanç	A. M. Erhan	M. E. Ağaogulları
Edirne		Erzurum
F. Balkan		S. Albuğ
İstanbul		İzmir
W. Sarıdal		S. Hakkımen
İzmir	Kars	Kars
Dr. K. Örs	E. Demirel	S. Karacan
Kırşehir	Kocaeli	Ordu
F. Halar	E. Fenmen	Dr. V. Demir
Sivas	Sivas	Trabzon
Amiral H. Gökbulay	H. Işık	M. Aydın
	Tunceli	
	H. Uçaa	

Bütçe Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Bütçe Encümeni

Esas No. 1/376

Karar No. 42

24 . III . 1945

Yüksek Reisiğe

26 . XI . 1939 tarihli ve 376 sayılı Posta Kanununun 23 . VI . 1927 tarihli ve 1145 sayılı kanunla değiştirilmiş olan 34 ve 35 nci maddelerinin değiştirilmesi hakkında Münakalât Bakanlığınca hazırlanıp Başbakanlığın 8 . XII . 1944 tarihli ve 6/3215 sayılı yazısıyla Yüksek Meclise sunulan kanun tasarısı, Münakalât Encümeni mazbatasıyla birlikte Encümenimizce verilmekle, Posta, Telgraf ve Telefon Umum Müdürü hazır olduğu halde okundu.

Tasarı gerekçesinde sayılan ve Umum müdür tarafından Encümenimizde tekrarlanan izahlara göre, bu maddelerin uygulanışında rastlanan gerek ve eksikler zoru ile bu değişikliklere rızum görüldüğü anlaşılmış ve Encümenimizce de incelenmeğe değer görülerek Münakalât Encümeni değişiklikleri esası üzerinden maddelere geçilmesine karar verilerek ilâşik şekilde kelime ve ifade değişikliğiyle kabul olunmuştur.

Birinci madde Hükümetin A fıkrasını aynen olmak hususundaki teklif, çoklukla Münakalât Encümeni mazbatasında ileri sürülmüş sebepler-

le reddedilmiştir. Birinci maddenin son fıkrasındaki ilgilien maksat yollayan veya varisleridir.

Kamutayın onayına konmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Reis	Ra. V.	B. M. M.
Kastamonu	Edirne	Manisa
T. Çoşkun	M. N. Gündüzalp	E. Karadoğlu
Kâtip		
İstanbul	Aydın	Bitlis
F. Çaymaz	Gl. R. Akpınar	B. Osm
Bolu	Çankırı	Diyarbakır
Dr. Zümi Uğur	S. E. Arsal	R. Behit
Diyarbakır	Giresun	Giresun
S. Uluğ	M. Akkaya	A. Bayar
Hatay	İstanbul	İzmir
H. Selçuk	H. Kortel	M. Birsel
Kayseri	Rize	Urfa
F. Baysal	T. B. Balta	E. Tekeli
Yozgat		Zonguldak
A. Sungur		E. Enişingil

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

26 Teşrinisani 1339 tarihli ve 376 sayılı Posta Kanununun 23 Haziran 1927 tarihli ve 1145 sayılı kanunla değiştirilmiş olan 34 nci ve 35 nci maddelerinin değiştirilmesine dair kanun lâyihası

MADDE 1. — 26 Teşrinisani 1339 tarihli ve 376 sayılı Posta Kanununun 23 Haziran 1927 tarihli ve 1145 sayılı kanunla değiştirilen 34 nci ve 35 nci maddeleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Madde 34. — Posta İdaresi evrak postasına ait müraselaatın taahhütlü olmayanları için tazminat vermez.

1. Posta İdaresi taahhütlü müraselaatın ziyanında beş liraya kadar tazminat verir.

2. Kıymetsiz bir posta kolisinin ziyanı veya hasarı halinde posta idaresi kolinin sevk mahallinde ve postaya tevdi esnasındaki hakiki kıymetini ve hasar derecesini nazarı itibara alarak 5 kiloya kadar (Beş kilo dâhil) olan kolilerde 5, 10 kiloya kadar olanlarda 10, 20 kiloya kadar olanlarda 15 ve 40 kiloya kadar olanlarda yirmi lirayı geçmemek üzere tazminat verir.

3. Kıymetli bir mektup ile kıymetli bir kolinin ziyanı veya kısmen veya tamamen hasarı halinde takdir edilmiş olan kıymeti geçmemek şartıyla hasar veya zayıat derecesinde tazminat verilir. Ancak posta idaresi, mürasele maddesi muhtevasının sevk mahallinde ve postaya tevdi esnasında takdir edilmiş olan kıymetten daha az kıymette olduğunu isbat ettiği

MÜNAKALAT ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

26 Teşrinisani 1339 tarihli ve 376 sayılı Posta Kanununun 23 Haziran 1927 tarihli ve 1145 sayılı kanunla değiştirilmiş olan 34 ve 35 nci maddelerinin değiştirilmesine dair kanun lâyihası

MADDE 1. — 26 Teşrinisani 1339 tarihli ve 376 sayılı Posta Kanununun 23 Haziran 1927 tarihli ve 1145 sayılı kanunla değiştirilen 34 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Madde 34. — A) Posta İdaresi, taahhütlü müraselaatın ziyanında 10 lira tazminat verir.

B) Kıymetsiz bir posta kolisinin ziyanı veya hasarı halinde Posta İdaresi kolinin sevk mahallinde ve postaya tevdi esnasındaki hakiki kıymetini ve hasar derecesini nazarı itibara alarak 5 kiloya kadar (5 kilo dâhil) olan kolilerde 10; 10 kiloya kadar olanlarda 15; 20 kiloya kadar olanlarda 20 ve 40 kiloya kadar olanlar 25 lirayı geçmemek üzere tazminat verir.

C) Kıymetli bir mektup ile kıymetli bir kolinin ziyanı veya kısmen veya tamamen hasarı halinde (gösterilmiş) olan kıymeti geçmemek şartıyla hasar veya zayıat derecesinde tazminat verilir. Posta İdaresi, kaybolan veya hasara uğrayan maddenin sevk mahallinde ve postaya tevdi esnasında gösterilen kıymetten daha az kıymette olduğunu ispat ettiği takdirde tazmin hakiki kıymetine göre yapılır.

Kaybolan madde kanuni yollarla iptali mümkün olan evrakı

BÜTÇE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Posta kanununun 1145 sayılı kanunla değiştirilmiş olan 34 ve 35 nci maddelerinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı

MADDE 1. — 26 Kasım 1339 tarihli ve 376 sayılı Posta Kanununun 23 Haziran 1927 tarihli ve 1145 sayılı kanunla değiştirilen 34 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

A) Taahhütlü yollanan bir maddenin kaybı halinde Posta idaresince yollayana 10 lira tazminat verilir.

B) Değersiz bir posta kolisinin kaybolması, çalınması veya hasara uğraması halinde, Posta idaresince yollayana, kolinin postaya verildiği yerdeki ve zamandaki gerçek değeri ve hasar halinde, uğradığı zarar derecesi gözönüne alınarak:

5 kiloya kadar olan kolilerde (5 kilo dâhil) 10 lirayı,

10 kiloya kadar olan kolilerde (10 kilo dâhil) 15 lirayı,

20 kiloya kadar olan kolilerde (20 kilo dâhil) 20 lirayı,

40 kiloya kadar olan kolilerde (40 kilo dâhil) 25 lirayı geçmemek üzere tazminat verilir.

C) Değerli bir mektup ile değerli bir kolinin kaybolması, çalınması veya hasara uğratılması halinde, konulmuş olan değeri geçmemek şartıyla hasar veya eksiklik derecesinde tazminat verilir.

Ancak, Posta idaresi, gönderilen mektup veya kolinin içindeki eşyanın Postaya verildiği zaman konmuş olan değerden daha az değerde olduğunu ispat ederse bu eşyanın gerçek değeri

takdirde muhtevasının hakiki kıymetine göre tazminat verilir.

Zıyaa uğrayan madde kanunî yollarla iptali mümkün olan evraki ihtiva ediyorsa Posta idaresinin bu evrakın iptali teşebbüsünde bulunabilmesi için sahibinin o evraka takdir edilen kıymet haddine kadar olan hukukunu posta idaresine terk etmesi lâzımdır.

4. Posta İdaresi, yukarıda 3 ncü ve 4 ncü fıkralarda gösterilen tazminattan başka teminiye ücreti hariç olmak üzere, diğer posta ücretlerini de tediye eder.

5. Sonradan bulunan müraselât, evvelce Posta İdaresi tarafından verilen tazminatın iadesi suretiyle sahibine verilir. Sahibine verilecek müraselenin muhtevasında bir eksiklik veya hasar varsa iadesi icap eden tazminattan bu nispette tenzilât yapılır.

Müraselenin bulunduğu dair ihbarnamenin alındığı tarihten itibaren üç ay içinde alâkadar müracaat etmezse mal sahibinin bütün hakları Posta İdaresine geçer. Bulunan müraselenin muhtevasında bir eksiklik veya hasar bulunmaz ve bu muhtevanın hakiki kıymetine göre fazla bir tazminat verilmiş olduğu anlaşılırsa Posta İdaresi umumî hükümler daireesinde bu fazlanın iadesini alâkadarlardan isteyebilir.

ihtiva ediyorsa Posta İdaresinin bu evrakın iptali teşebbüsünde bulunabilmesi için sahibinin o evraka takdir edilen kıymet haddine kadar olan hukukunu Posta İdaresine terketmesi lâzımdır.

D) Posta İdaresi, yukarıda B ve C fıkralarında gösterilen tazminattan başka teminiye ücreti hariç olmak üzere diğer posta ücretlerini de geri verir.

E) Sonradan bulunan müraselât, evvelce Posta İdaresi tarafından verilen tazminatın geri alınması suretiyle sahibine verilir. Sahibi verilecek müraselenin muhtevasında bir eksiklik veya hasar varsa iadesi icap eden tazminattan bu nispette tenzilât yapılır.

Müraselenin bulunduğu dair ihbarnamenin alındığı tarihten itibaren üç ay içinde alâkadar müracaat etmezse mal sahibinin bütün hakları Posta İdaresine geçer. Bunların müraselenin muhtevasında bir eksiklik veya hasar bulunmaz ve bu muhtevanın hakiki kıymetine göre fazla bir tazminat verilmiş olduğu anlaşılırsa Posta İdaresi umumî hükümler daireesinde bu fazlanın iadesini alâkadarlardan isteyebilir.

rine göre tazminat verilir.

Kaybolan maddede kanunî yollarla hükümsüzlendirilmesi mümkün olan kâğıtlar bulunuyorsa Posta idaresinin bu kâğıtları hükümsüzlendirmek yoluna gidebilmesi için sahibinin bunlara koydurduğu değere kadar olan haklarını Posta idaresine bırakması lâzımdır.

D) Posta İdaresi yukarıda B ve C fıkralarında gösterilen tazminattan başka, değerlendirme ücreti dışında kalan posta ücretlerini de geri verir.

E) Tazminat verdikten sonra bulunan maddeler, verilen tazminat geri alınarak sahibine teslim olunur. Eksiklik, bozukluk hâllerinde geri alınacak tazminat bu eksiklik ve bozukluk nispetlerinde azaltılır.

Maddenin bulunduğu, yazı ile haber verildiği tarihten başlayarak üç ay içinde ilgili gelip bunu almazsa bütün hakları Posta İdaresine geçer.

Su kadar ki, bulunan madde de bir eksiklik veya bozukluk bulunmaz ve buna değerinden fazla tazminat verilmiş bulunduğu anlaşılırsa Posta İdaresi genel hükümlere dayanarak bu fazlanın geri verilmesini ilgiliden isteyebilir.

MADDE 2. — 26 Teşrinisani 1339 tarihli ve 376 sayılı Posta Kanununun 23 Haziran 1927 tarihli ve 1145 sayılı kanunla değiştirilen 35 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

HÜ.

Madde 35. — Taahhütlü mü-
rasele maddeleriyle kıymetli
mektup ve kıymetli, kıymetsiz
kolilere ait tazminatın verilme-
si talebinde bulunmadan vefat
eden mürsillerin bu talep hak-
ları muayyen müddetleri zarfın-
da yapılmak şartıyla varis-
lere intikal eder.

MADDE 2. — Bu kanun neş-
ri tarihinden müteberdir.

MADDE 3. — Bu kanunu
tatbika Münakalât Vekili me-
murdur.

Bş. V.	Ad. V.
Ş. Saracoğlu	R. Türel
M. M. V.	Da. V.
A. R. Artunkal	Hilmi Uran
Ha. V.	Ma. V.
H. Saka	N. E. Sumer
Mf. V.	Na. V.
	Sırrı Day.
Ik. V.	S. İ. M. V.
Fuad Sirmen	Dr. H. Alataş
G. İ. V.	Zr. V.
Suad H. Ürgüblü	Ş. R. Hatipoğlu
Mü. V.	Ti. V.
	C. S. Siren

Mü. E.

Madde 35. — Taahhütlü
mürasele maddeleriyle kıymetli
mektup ve kıymetli, kıymetsiz
kolilere ait tazminatın verilme-
si talebinde bulunmadan vefat
eden mürsillerin bu talep hak-
ları muayyen müddetleri zarfın-
da yapılmak şartıyla vârialere
intikal eder.

MADDE 3. — Hükümetin 2
nci maddesi aynen kabul edil-
miştir.

MADDE 4. — Hükümetin 3
ncü maddesi aynen kabul edil-
miştir.

B. E.

MADDE 2. — Aynı kanunun
35 nci maddesi aşağıdaki şekil-
de değiştirilmiştir :

Yukarıdaki maddede yazılı
tazminatı istemeden ölenlerin
bu isteme hakları 39 ncu madde-
de gösterilen süre içinde mür-
caatta bulunmak şartıyla mi-
rasçılara geçer.

MADDE 3. — Bu kanun ya-
yım tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu kanunu
Münakalât Bakanı yürütür.

Sayıştayda açık bulunan Dördüncü Daire Başkanlığı için seçim yapılmasına dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi ve Bütçe, Divanı muhasebat ve Maliye Encümenlerinden mürekkep Muhtelit Encümen mazbatası (3/239)

T. C.

Divanı Muhasebat
Sayı : 234196/382

8 . III . 1945

Büyük Millet Meclisi Yüce Başkanlığına

22 Aralık 1944 tarihinde Dördüncü Daire Başkanlığına seçilmiş olan Halit Demirsoy'un 27 Ocak 1945 tarihinde eceli ile vefat etmesi dolayısıyla açılan adı geçen Daire Başkanlığına 2514 sayılı Sayıştay Kanununun 4 ncü maddesi hükmüne göre, Büyük Millet Meclisince acele olarak bir zatın seçilmesine müsaade buyurulmasını en derin saygılarımla arz ve rica ederim.

Sayıştay Başkanı
S. Oran

Bütçe, Divanı Muhasebat ve Maliye Encümenlerinden mürekkep Muhtelit Encümen mazbatası

T. B. M. M.
Muhtelit Encümen
Esas No. 3/239
Karar No. 41

24 . III . 1945

Yüksek Başkanlığa

Dördüncü Daire Başkanı Halit Demirsoy'un ölümü üzerine açılan adı geçen daire başkanlığına 2514 sayılı Sayıştay Kanununun 4 ncü maddesi hükmüne uyularak Yüksek Meclisçe diğer birinin seçilmesi hakkındaki Sayıştay Başkanlığının 8 . III . 1945 tarihli ve 234196/3822 sayılı tezkeresi Bütçe, Maliye ve Sayıştay Encümenlerinden toplu Muhtelit Encümenine verilmekle adı geçen Muhtelit Encümen 19 . III . 1945 tarihinde Sayıştay Başkanı hazır olduğu halde toplanarak:

2514 sayılı kanunun 3 ncü maddesinin (1) sayılı bendinin, (B) fıkrası gereğince daire başkanlığına niteliği bulunduğu bildirilenler arasından aynı kanunun 4 ncü maddesine uyularak ilişik listede adları ve sicilleri yazılı iki Sayıştay üyesini adı geçen daire Başkanlığı için namzet

olarak seçmiştir.

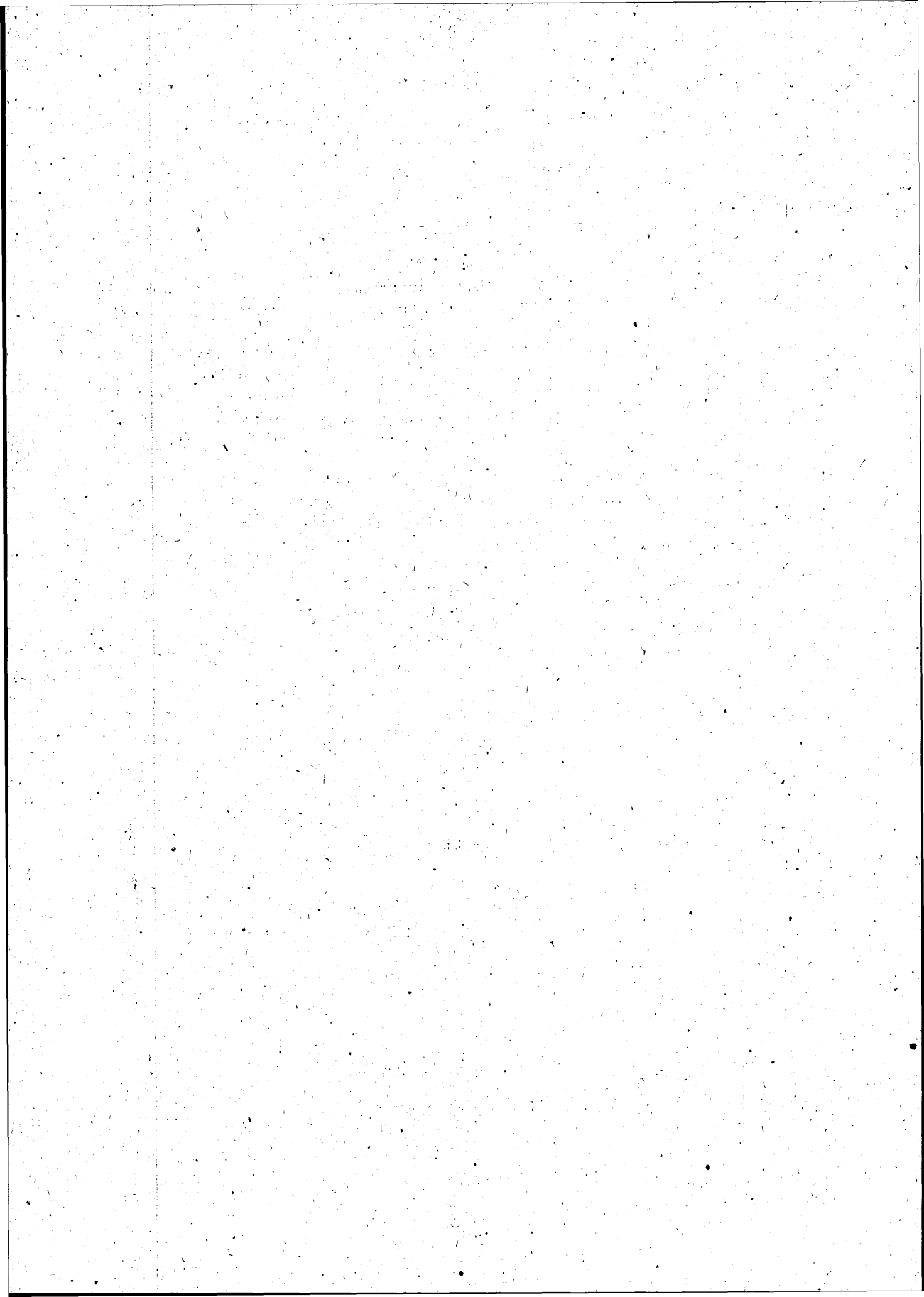
Bu sonuç Kamutaya bildirilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Bu M. M.	Kâtip
Kastamonu	Rize	İstanbul
T. Çoşkan	T. B. Balta	F. Öymen
Amasya	Aydm	Ankara
A. K. Yiğitoğlu	A. Menderes	M. Aksoley
Ankara	Afyon K.	Balıkesir
H. N. Mıhçıoğlu	S. Yurdkoru	H. Küçükler
Bitlis	Bolu	Bolu
M. Ertan	Dr. Zihni Ülgen	C. Özçağlar
Burdur	Çanakkale	Çanakkale
Ş. Ergineri	S. T. Arsal	R. Bulayırılı
Giresun	Giresun	İsparta
M. Akkaya	A. Sayar	M. Karaağaç

İstanbul	İstanbul	İzmir	Siird	Sivas	Tekirdağ
<i>H. Kortel</i>	<i>A. Bayındır</i>	<i>Ş. Adalan</i>	<i>S. Tuncay</i>	<i>A. Yurdakul</i>	<i>E. Ataç</i>
Kayseri	Kütahya	Manisa	Tokad	Tokad	Trabzon
<i>F. Baysal</i>	<i>H. Pekcan</i>	<i>İ. Ertem</i>	<i>C. Kovak</i>	<i>R. A. Sevensil</i>	<i>S. Anamur</i>
Manisa	Muğla	Niğde	Urfa		Zonguldak
<i>F. Kurdođlu</i>	<i>H. Kitabca</i>	<i>A. G. Bodrumlu</i>	<i>E. Tekeli</i>		<i>E. Eriřirgil</i>

Adı ve soyadı	Son memuriyetinin		İntihap veya tayıni tarihi	Doğum tarihi ve yeri	Tahsili
	Unvanı	Barem derecesi			
Refik Bakuy	Divanı Muhasebat âzalığı	3	7 . II . 1941/1925	1309 Radovişte	Mülkiye 1329
M. İhsan Erenli	Divanı Muhasebat âzalığı		27 . I . 1931	1305 İstanbul	Mülkiye 1327

Devlet hizmetine dühul tarihi	Bulunduğu memuriyetler ve ecnebi memleketlerde tetkikat	Bildiği garp lisanları	Telifatı	Fevkalâde taltif
23.XII.1326	Ziraat Bankası, Seyrisefain muhasebe kâtipliği, kaymakamlık, Matbuat Umum Müdürlüğü muhabirliği, ihtiyat zâbitliği, Divanı Muhasebat Murakıplığı, Temmuz 1925, Teşrinievvel 1925 ve 7.X.1926 - 10.VI.1927 tarihlerinde İtalya, Fransa ve Belçika'da tetkikat.	Fransızca	Belçika ve İtalya devletlerinin mali teşkilâtı ve Belçika kanunları mali murakabe hakkında beş eser.	Beyaz şeritli İstiklâl Madalyası.
20.VII.1327	Maliye Nezareti Muhasebei Umumiye kâtipliği, mümeyyizliği, Divanı Muhasebat murakiplik ve başmukıplığı, âzalığı, 7.X.1926-10.VI.1927 İtalya, Fransa ve Belçika'da tetkikat, Daire Reis vekâleti.	Fransızca	Devlet usulü hesabiyesi hakkında bir eser.	

S. Sayısı : 58

Millî Müdafaa Mükellefiyeti Kanununun 11 ve 19 ncu maddelerinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı ve Dahiliye ve Millî Müdafaa Encümenleri mazbataları (1/352)

T. C.

Başvekâlet

Muamelât Umum Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Saya : 71/182 6/2600

2 . X . 1944

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reîsliğine

3634 sayılı Millî Müdafaa Mükellefiyeti Kanununun 11 ve 19 ncu maddelerinin değiştirilmesine dair Millî Müdafaa Vekilligince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 31 . VIII . 1944 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihasının esbabı mucibesiyle birlikte sunulmuş olduğunu arz ederim.

Başvekil

Ş. Saracoğlu

Mucip sebepler lâyihası

Millî Müdafaa Mükellefiyeti Kanununun 4 ncu fıslında yer almış bulunan 11 nci maddesi; tevakkufl veya yürüyüş halinde bulunan askerî kıtalara mensup askerî şahıslar ve erler ve bunlara ait hayvan, eşya ve malzeme askerî binaların mevcut olmaması veya kâfi gelmemesi halinde evvelce yazım neticesinde kaydı tesbit edilmiş olan Devlete, hususi idarelere, belediyelere, vakfa, cemiyetlere, şirketlere ve cemiyetlere ait bina, ahır ve mağazaların ve ambarlara ihtiyaca göre sıra ile vaziyet ve bunların da kâfi gelmemesi halinde boş olanlarından başlayarak ahaliye ait olanlara vaziyet edilerek oralarda iâşe ve muhafaza edilirler ilâh... diye yazılı bulunmakta ve filhakika vaziyeti hâzıra icaplarına göre lüzumlu olan binalar gerçi işbu kanun mucibince tutulmakta ve kira parası verilmekte ise de; cephanelik, mevaddı infilâkiye ve mühimmat gibi şehir içinde ve mahalleler arasında bulundurulması, yangın, nüfus ziyarı gibi sebeplerden dolayı işbu mevaddı müşteilenin bilmeceburiye şehir haricinde ve yine muvakkat bir zaman için gelen birliklerin iskânına lüzumlu olan binaların bulunmaması hasebiyle şehir haricinde ahaliye ait tarla ve arsalar üzerinde ordugâh kurmak zarureti hâsıl olmaktadır.

Tarla ve arsa sahipleri böyle bir işgal karşısında, tarlalarını süreceklelerinden ve mahsul alacaklarından bahsile bu gibi işgale mümanaat etmektedirler.

Lüzumlu olan arazinin 3887 sayılı kanun mucibince istimlâki cihetine gidildiği takdirde yukarıda arz edilen sebepler dâhilinde muvakkat olan işbu işgalin normal halin avdetini mütaakıp tamamen kalkacağından yapılacak istimlâklerden dolayı sarfedilen yüzbinlerce liranın mahvolacağı ve bu müddet zarfında halkın zeriyyatı ve iktisadiyatı bakımından Devlet bütçesinin de müteessir olacağı mülâhazasıyla istimlâk edilmemesi muvafık görülmektedir.

Millî Müdafaa Mükellefiyeti Kanununda arsalar ve tarlalar için binalarda olduğu gibi işgal hakkı ve memleket rayicine göre takdir edilecek bir kira verilir diye kayıt bulunmamasından ordugâh vesair ihtiyaç için lüzumlu arsa veya tarlaların bizzarur sahiplerinin muvafakatının alınması lâ-

zımgeleceği ve böyle bir muvafakat lâhik olmadıkça tutulamayacağı ve şarta bağlı olan hususlar karşısında Millî Müdafaa Mükellefiyeti Kanununun tatbikına imkân bulunmadığı ve halbuki bu kanunun kabul ve tatbikındaki maksat ve gaye, ordunun umumî veya kısmî seferberlik halinde veya fevkalâde hallerde her türlü ihtiyaçlarını vaktinde temin etmek için ferdin keyif ve arzusuna mahal bırakmamak üzere esaslı tedbirler alınmış olmak gerektir. Bu itibarla, tarla veya arsalarm lüzumu halinde Millî Müdafaa Mükellefiyeti yolu ile tutulması ve memleket rayicine göre takdir edilecek bir kira verilmesi için mezkûr kanunun 11 ve 19 ncu maddelerinin tadiline lüzum görülecek ilişik kanun lâyihası hazırlanmıştır.

Dahiliye Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Dahiliye Encümeni
Esas No. 1/352
Karar No. 9

5 . I . 1945

Yüksek Reisliğe

3634 sayılı Millî Müdafaa mükellefiyeti kanununun 11 ve 19 ncu maddelerinin değiştirilmesi hakkında Millî Müdafaa Vekilligince hazırlanarak İcra Vekilleri Heyeti kararıyla Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihasının gönderildiğini bildiren 2 . X . 1944 tarihli Başvekâlet tezkeresi encümenimize tevdi kılınmışından Millî Müdafaa Vekâleti mümessilleri hazır olduğu halde okundu ve konuşuldu.

Hükümet lâyihasına bağlı mucip sebepler arasında yazılı olduğu üzere harp mühimması ve patlayıcı maddeler için şehir haricinde olan arsa ve tarlaların işgali gibi zaruretleri karşılamak üzere kanunun 11 ve 19 ncu maddeleri üzerinde teklif dairesinde değişiklikler yapılması esas itibariyle vârit ve muvafık görülmüştür. Şu kadar ki (Tarla ve arsa) mefhumu (Gayrimenkul) tâbirinde mündemiç bulunduğundan teklifin (Binalı ve binasız gayrimenkuller) suretinde ifadesi daha uygun olacağı düşünülmüş ve işgal edilecek tarla ve arsalardan dolayı doğacak zararları dahi Devlet mesuliyeti altına almak için kanunun 17 nci maddesinde bir değişiklik yapılması muktazi bulunmuş olduğundan

bu maksat dâhilinde hazırlanan lâyiha ilişik olarak sunulmuştur.

Havalesi mucibince Millî Müdafaa Encümine tevdi olunmak üzere Yüksek Reisliğe takdim olunur.

Dahiliye En. Reisi	R. V.	M. M.
Tekirdağ	Çoruh	Mardin
C. Uybadın	A. Tüzün	Edip Ergin
Kâtip		
Giresun	Ankara	Balıkesir
Necmi Osten	F. Daldal	Y. S. Uzun
Bolu	Bursa	Elâzığ
H. Ş. Adal	F. Güvendiren	S. Sağroğlu
Elâzığ	Erzincan	Erzurum
I. Yalçın	Ş. Sömensüer	N. Elgün
Gümüşane	İzmir	Kars
R. Güreli	H. Onaran	E. Özoğuz
Kayseri	Konya	Kütahya
A. H. Kalay	Ş. Ergun	Ö. B. Uşaklı
Malatya	Sivas	Sivas
E. Barkan	Mithat Ş. Bleda	E. Dızdar
Tokad		
A. Galib Pikel		

T. B. M. M.

Millî Müdafaa Encümeni

Esas No. 1/352

Karar No. 12

24 . III . 1945

Yüksek Başkanlığa

3634 sayılı Millî Müdafaa Mükellefiyeti Kanununun 11 ve 19 ncu maddelerinin değiştirilmesi hakkında Millî Müdafaa Bakanlığınca hazırlanarak Başbakanlığın 2 Birinciteşrin 1944 gün ve 6/2600 sayılı tezkeresiyle Yüksek Meclise sunulan ve Encümenimize de havale buyurulan kanun tasarısı ve Dahiliye Encümeni mazbatasını, Millî Müdafaa, Maliye ve Adliye Bakanlıkları temsilcileri hazır oldukları halde müzakere edildi.

3634 sayılı Millî Müdafaa Mükellefiyeti Kanununun 11 nci maddesinde ihtiyaç halinde binalara elkonabileceği açıklanmış olduğu halde arsa ve tarlalar hakkında bir kayıt yoktur.

Halbuki cephaneye ve patlayıcı maddeler gibi şehir ve kasabalar içinde bulundurulması zararlı olan mühimmatın şehir ve kasabalar haricinde muhafazası icabettir. Bundan başka yine muvakkat bir zaman için gelen birliklerin iskânına lüzumlu binaların bulunmaması veya kâfi gelmemesi yüzünden tarla ve arsalarda ordugâh kurmak zarureti hâsıl olmaktadır.

Bu cihetle binalar için kanunun koymuş olduğu hükümlerin tarla ve arsalara da teşmili hakkında Hükümetin yapmış olduğu bu teklif esas itibarıyla uygun görülmüştür.

Tasarının birinci maddesiyle değiştirilmesi istenilen 11 nci maddenin birinci fıkrasında, mülkiyet cihetleri sayılan (Devlete, hususi idarelere, belediyelere, vakfa, cemaatlara, şirket ve cemiyetlere ait gayrimenkuller) arasında köylerin tüzel kişiliğine ait gayri menkullerden bahsedilmediğinden; halbuki, köylere ait çayır ve harmanyeri ve diğer gayrimenkuller üzerinde de aynı zaruretler olabileceğinden bu fıkrada (belediyelere) kelimesinden sonra (Köylerin tüzel kişiliğine) kelimesinin ilâvesi muvafık görülmüştür.

Bundan başka tasarının değişik yerlerinde (gayrimenkuller) kelimesinden sonra (tarla ve arsalardan) dan da ayrıca bahsedilmekte olduğun-

dan gayrimenkuller kavramında mündemiş bulunan (arsa ve tarlalar) kelimeleri fazla görülmüş ve Dahiliye Encümeninin (binalı ve binasız gayrimenkuller şeklinde yaptığı değişiklik kabul olunmuştur. Yine 11 nci maddenin 4 nci fıkrasında (ambar, mağaza ve ahırlar) diye sayılan yerler diğer düzeltmelere müvazi olarak (gayrimenkuller) şeklinde düzeltilmiş ve fıkra yinden yazılmıştır.

Aynı maddenin 6 ncı fıkrasında (tarlalardan halkın ekip biçeceği kadar tarlası işgal edilmez) denilmektedir. Halbuki bu tarlalar tüzel kişiliklere de ait bulunabileceğine göre bu fıkradaki halkın kelimesi kaldırılarak (sahiplerinin veya işletenlerin) şekline konulması açıklık bakımından faydalı görülerek o suretle yazılmıştır.

Tasarıda mevcut olmayıpta bu tasarı ile ilgili görüldüğü için Dahiliye Encümenince değiştirilerek mazbatasına yazılmış olan 17 nci madde dahi uygun görülerek aynen kabul olunmuştur.

Bu esaslara göre değiştirilmiş olan kanun tasarısı Encümenimizce oy birliği ile kabul olduğundan Kamutaya havale buyurulmak üzere saygı ile sunulmuştur.

M. M. En. Reisi	M. M.	Kâtip
Sinob	Ağrı	Konya
C. K. Incedağın	H. Tuğaç	V. Bilgin
Bolu		Bursa
A. Alptöğün		A. Atlı
Bursa		Çankiri
N. Tınaz		Dr. A. Arkan
Diyarbakır	Erzurum	Erzurum
K. Sevüktekin	A. Akyürek	Z. Soydemir
Gaziantep	Gümüşane	Hatay
Dr. M. Canbolat	Ş. Erdoğan	E. Durukan
İsparta	İstanbul	Kars
C. Tüzemen	Ş. A. Ögel	H. Durudoğan
Kırklareli	Mardin	Siirt
K. Doğan	A. Uras	B. Türkay
Tekirdağ		Tokad
Rahmi Apak		S. Çelikkol

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

3634 sayılı Millî Müdafaa Mükellefiyeti Kanununun 11 ve 19 ncu maddesinin değiştirilmesine dair kanun lâyihası

MADDE 1. — 3634 sayılı Millî Müdafaa Mükellefiyeti Kanununun 11 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Madde 11 — Tevakkuf veya yürüyüş ve ledelicap konus halinde bulunan askerî kıtalara mensup askerî şahıslar ve erler ve bunlara ait hayvan, eşya ve malzeme askerî binaların mevcut olmaması veya kâfi gelmemesi halinde evvelce yazım neticesinde kabiliyeti tesbit edilmiş olan Devlete, hususi idarelere, vakfa, cemaatlara, şirketlere ve cemiyetlere ait gayrimenkullere, arsa veya tarlalar ihtiyaca göre sıra ile vaziyet ve bunların da kâfi gelmemesi halinde boş olanlarından başlayarak ahaliye ait olanlara müracaat edilerek oralarda ibate ve muhafaza edilirler. Bu yerleşme ya sahiplerinin membaları gözönünde tutularak iskân namı altında veya bu şartlara riayet edilmeyerek ihtiyac nispetinde ve yerlerinin istiap kabiliyetleri derecesine ve fakat yine içinde oturanların oturma hakları muhafaza edilerek konaklama tarzında yapılır.

İskân ve konaklama, bina sahiplerine, yatak, kap, kacak vermek mecburiyetini tahmil etmez.

İskân edilen yerlerde su ve elektrik gibi şeyler ücretli ise bunların ciheti askeriyeye istihlâk edilen miktarı ödenir.

İhtiyac görülen ambar, ma-

DAHİLİYE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

3634 sayılı Millî Müdafaa Mükellefiyeti Kanununun 11 ve 19 ncu maddelerinin değiştirilmesine dair kanun lâyihası

MADDE 1. — 3634 sayılı Millî Müdafaa Mükellefiyeti Kanununun 11, 17 ve 19 ncu maddeleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Madde 11. — Tevakkuf veya yürüyüş ve ledelicap konus halinde bulunan askerî kıtalara mensup askerî şahıslar ve erler ve bunlara ait hayvan, eşya ve malzeme askerî binaların mevcut olmaması veya kâfi gelmemesi halinde evvelce yazım neticesinde kabiliyeti tesbit edilmiş olan Devlete, hususi idarelere, belediyelere, vakfa, cemaatlara, şirketlere ve cemiyetlere ait binalı ve binasız gayrimenkullere ihtiyaca göre sıra ile vaziyet ve bunların da kâfi gelmemesi halinde boş olanlarından başlayarak ahaliye ait olanlara müracaat edilerek oralarda ibate ve muhafaza edilirler. Bu yerleşme ya sahiplerinin membaları gözönünde tutularak iskân namı altında veya bu şartlara riayet edilmiyerek ihtiyac nispetinde ve yerlerinin istiap kabiliyetleri derecesine ve fakat yine içinde oturanların oturma hakları muhafaza edilerek konaklama tarzında yapılır.

İskân ve konaklama, bina sahiplerine, yatak, kap, kacak vermek mecburiyetini tahmil etmez.

İskân edilen yerlerde su ve elektrik gibi şeyler ücretli ise bunların ciheti askeriyeye istihlâk edilen miktarı ödenir.

MİLLÎ MÜDAFAA ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

3634 sayılı Millî Müdafaa Mükellefiyeti Kanununun 11, 17 ve 19 ncu maddelerinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı

MADDE 1. — Dahiliye Encümeninin birinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Madde 11. — Tavakkuf veya yürüyüş ve icabında konus halinde bulunan askerî kıtalara mensup askerî şahıslar ve erler ve bunlara ait hayvan, eşya ve malzeme askerî binaların mevcut olmaması veya kâfi gelmemesi halinde evvelce yazım neticesinde kabiliyeti tesbit edilmiş olan Devlete, hususi idarelere, belediyelere, köylerin tüzel kişiliğine, vakfa, cemaatlara, şirketlere ve cemiyetlere ait binalı ve binasız gayrimenkullere ihtiyaca göre sıra ile vaziyet ve bunların da kâfi gelmemesi halinde boş olanlarından başlayarak ahaliye ait olanlara müracaat edilerek oralarda ibate ve muhafaza edilirler. Bu yerleşme ya sahiplerinin membaları gözönünde tutularak iskân namı altında veya bu şartlara riayet edilmeyerek ihtiyac nispetinde ve yerlerinin istiap kabiliyetleri derecesine ve fakat yine içinde oturanların oturma hakları muhafaza edilerek konaklama tarzında yapılır.

İskân ve konaklama, bina sahiplerine, yatak, kap, kacak vermek mecburiyetini tahmil etmez.

İskân edilen yerlerde su ve elektrik gibi şeyler ücretli ise bunların ciheti askeriyeye istihlâk edilen miktarı ödenir.

Hd.

ğaza ve ahırlar için de aynı suretle muamele olunur.

Tavakkuf halinde geçici müfrez kıtalar ve münferit askerî şahıslar şehirlerde, kasabalarda, köylerde ve münferit hanelerde hep bu tarzda yerleştirilir.

Yukarıda yazılı hallerde bina sahiplerinin iktisadi faaliyetleri ihlâl edilmez. Tarlalardan halkın ekip biçeceği kadar tarlası işgal edilmez. Fazlası varsa ve lüzum hâsıl olursa vaziyed edilir.

Da. E.

(İhtiyaç görülen ambar, mağaza ve ahırlar için de aynı suretle muamele olunur.)

Tevakkuf halinde geçici müfrez kıtalar ve münferit askerî şahıslar şehirlerde, kasabalarda, köylerde ve münferithanelerde hep bu tarzda yerleştirilir.

Yukarıda yazılı hallerde bina sahiplerinin iktisadi faaliyetleri ihlâl edilmez. Tarlalardan sahiplerinin ekip biçeceği kadar kısmı işgal edilmez. Millî Müdafaa mükellefiyeti komisyonunca takdir edilecek fazla tarla kısımlara dahi lüzum hâsıl olursa vaziyed edilir.

M. M. E.

İhtiyaç üzerine işgal edilen gayrimenkullerde de aynı suretle muamele yapılır.

Tavakkuf halinde geçici müfrez kıtalar ve münferit askerî şahıslar şehirlerde, kasabalarda, köylerde ve münferit hanelerde hep bu tarzda yerleştirilir.

Yukarıda yazılı hallerde bina sahiplerinin iktisadi faaliyetleri ihlâl edilmez. Tarlalardan sahiplerinin ve işletenlerin ekip biçeceği kadar kısmı işgal edilmez. Millî Müdafaa mükellefiyeti komisyonunca takdir edilecek fazla tarla kısımlarına da lüzum hâsıl olursa vaziyed edilir.

Madde 17. — Askerî kıtaların iskân edildikleri veya konakladıkları binalı ve binasız gayrimenkullerde sebep oldukları bütün zararlardan Devlet mesuldür.

Sonradan ihtilâfı mucip olmak için mümkün olan hallerde gayrimenkullerin ne halde olduklarının, kullanılmak üzere bırakılmış eşya mevcut ise hal ve vasıflarının işgal eden kıtadan bir subay ile mal sahipleri veya mümessilleri tarafından işgalden evvel imza edilecek zabıt varakasıyla tesbiti mecburiyetidir. Bunun bir sureti komisyona, diğer bir sureti alâkâlı şahsa verilir.

Madde 17. — Dahiliye Encümeninin 17 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — 3634 sayılı Millî Müdafaa Mükellefiyeti Kanununun 19 ncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Madde 19. — Binaların, arsa ve tarlaların işgaline mukabil sahiplerine memleket rayicine göre takdir edilecek bir kira

Madde 19. — Binalı binasız gayrimenkullerin işgaline mukabil sahiplerine memleket rayicine göre takdir edilecek bir

Madde 19. — Dahiliye Encümeninin 19 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

verilir. Aşağıdaki hallerde iskân ve konaklama parasızdır.

I. Seferberlik yapılan muntakalarda ve seferberlik müddetince aynı kıtaların veya başka kıtaların aynı kimse nezdinde iskân edildikleri veya konakladıkları zaman beş gün.

II. Toplanma mahalline giderken veya toplanma mahallinde aynı veya başka başka kıtaların aynı kimse nezdinde iskânları veya konaklamaları hallerinde her ay için en çok üç gece.

III. Manevra yapan kıtaların iskânları veya konaklamaları hallerinde.

MADDE 3. — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 4. — Bu kanunun hükümlerini İcra Vekilleri Heyeti yürütür.

31. VIII. 1944

Ba. V. ve

Ha. V. V.

Ş. Saracoğlu

M. M. V.

A. R. Artunkal

Ha. V.

Mf. V.

Yücel

Ik. V.

Fuad Sürmen

G. I. V.

Suad H. Ürgüblü

Mü V.

A. F. Cebesoy

Ad. V.

A. R. Artunkal

Da. V.

Hilmi Uran

Ma. V.

F. Ağralı

Na. V.

Sırrı Day

S. İ. M. V.

Dr. H. Alataş

Zr. V.

Ş. R. Hatipoğlu

Ti. V.

C. S. Siren

kira verilir. Aşağıdaki hallerde iskân ve konaklama parasızdır.

1. Seferberlik yapılan muntakalarda ve seferberlik müddetince aynı kıtaların veya başka kıtaların aynı kimse nezdinde iskân edildikleri veya konakladıkları zaman beş gün.

2. Toplama mahalline giderek veya toplama mahallinde aynı veya başka başka kıtaların aynı kimse nezdinde iskânları veya konaklamaları hallerinde her ay için en çok üç gece.

3. Manevra yapan kıtaların iskânları veya konaklamaları hallerinde.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinden mer'iidir.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini İcra Vekilleri Heyeti yürütür.

MADDE 2. — Dahiliye Encümeninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Dahiliye Encümeninin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.